
Svenska kyrkans överklagandenämnd

Verksamhetsberättelse 2015

1 Överklagandenämndens organisation och sammansättning

1.1 Överklagandenämndens uppgifter

Enligt 13 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska beslut som avser att någon inte får ta del av Svenska kyrkans handlingar överprövas på det sätt som Svenska kyrkan bestämmer. I den utsträckning Svenska kyrkan bestämmer får också andra beslut överprövas. För att inom Svenska kyrkan ytterst pröva sådana frågor ska enligt lagen om Svenska kyrkan inrättas ett särskilt organ. Ordföranden i detta organ ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Svenska kyrkans överklagandenämnd är enligt 10 kap. 10 § i kyrkoordningen ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan. Överklagandenämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Överklagandenämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 16 kap. kyrkoordningen. Utöver särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om överklagande till Överklagandenämnden anges i 58 kap. 18 § i kyrkoordningen att det är Överklagandenämnden som prövar frågor om omprövning, dvs. motsvarande resning och återställande av försutten tid. Därutöver kan Överklagandenämnden med stöd av 58 kap. 1 § andra stycket i kyrkoordningen pröva överklaganden av sådana arbetsgivares beslut som enligt ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer särskilt får överklagas på detta sätt. Överklagandenämnden fastställde den 12 april 2000 en arbetsordning vari bl.a. regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

1.2 Överklagandenämndens ledamöter och ersättare

Överklagandenämnden ska enligt 16 kap. 2 § i kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området, en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt en övrig ledamot. Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet. För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare medan det för var och en av de övriga fyra ledamöterna ska finnas två personliga ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. Överklagandenämnden har under år 2015 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

F.d. justitierådet och ordföranden i Högsta domstolen Johan Munck, ordförande, teol. dr Esbjörn Särduist, f.d. domprosten teol. lic. Hans-Olof Hansson, f.d. stiftssekreteraren jur. kand. Torgny Werger och Ingrid Karlsson.

Ersättare

F.d. lagmannen Ingvar Paulsson för Johan Munck, teol. dr och fil. kand. Kjell Kallenberg för Esbjörn Särdaqvist, teol. dr Annika Borg för Esbjörn Särdaqvist, teol. lic. biskop em. Caroline Krook och kontraktsprosten teol. kand. och fil. mag. Lars Viper för Hans-Olof Hansson, docenten i processrätt Eric Bylander samt departementsrådet Birgitta Eilemar för Torgny Werger, advokaten Britt Louise Agrell och Ingrid Borgström för Ingrid Karlsson.

Sekreterare

Lagmannen Lars Bjurstam och rådmannen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under år 2015 har nämnden sammanträtt sju gånger. Sammanträdena har ägt rum den 23 januari i Stockholm, den 20 mars i Göteborg, den 8 maj i Uppsala, den 28 maj per telefon, den 28 augusti i Göteborg, den 15 oktober per telefon och den 20 november i Göteborg.

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 16 kap. 2 § fjärde stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är jurister som utses av nämnden. Sekreterarna anställs dock av kyrkokansliet som också – efter samråd med Överklagandenämndens ordförande – fastställer ersättningen för sekreterarnas arbete.

Överklagandenämnden har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Överklagandenämndens verksamhet har för budgetåret 2015 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet. Under året har nämndens sekreterare biträtts av planeringssekreteraren Karin Bohlin, kyrkorättsavdelningen.

Överklagandenämndens avgöranden publiceras på Svenska kyrkans hemsida, www.svenskakyrkan.se/overklagandenamnden. Hemsidan uppdateras av kyrkokansliet.

2 Överklagandenämndens inriktningsmål och effektmål

Överklagandenämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad utifrån ett mål som kan preciseras till att nämndens ärenden ska avgöras på ett rättssäkert och effektivt sätt samt effektmålet att medianåldern för ärenden som avgörs genom nämndbeslut inte bör överstiga tre månader. Nämnda mål anser sig Överklagandenämnden väsentligen ha uppfyllt under året.

3 Överklagandenämndens ärenden

3.1 Inkomna ärenden

Från	Överklaganden/ Begäran om omprövning eller beslutsprövning				Övriga ärenden			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Överklagandenämnden	7	1	1	1	1	1	2	1
Kyrkomötet	0	0	0	0	0	0	0	0
Kyrkostyrelsen	1	1	0	0	2	1	2	3
Stiftsstyrelse	4	14	4	2	0	0	0	0
Domkapitlet i Uppsala stift	1	1	1	0	0	0	1	0
Domkapitlet i Linköpings stift	2	3	1	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Skara stift	1	5	0	0	0	0	0	3
Domkapitlet i Strängnäs stift	2	0	0	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Västerås stift	2	2	1	0	0	0	2	0
Domkapitlet i Växjö stift	4	5	4	1	0	0	4	2
Domkapitlet i Lunds stift	5	2	0	0	0	0	0	2
Domkapitlet i Göteborgs stift	3	3	1	2	0	0	4	5
Domkapitlet i Karlstads stift	0	0	0	2	0	0	0	0
Domkapitlet i Härnösands stift	0	2	0	5	0	0	0	1
Domkapitlet i Luleå stift	4	3	0	2	0	0	1	2
Domkapitlet i Visby stift	0	1	0	0	0	0	3	3
Domkapitlet i Stockholms stift	3	2	3	2	0	0	2	3
Annan	3	0	0	0	2	5	6	3
Summa	42	45	16	17	5	7	27	28

3.2 Avgjorda ärenden

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Administrativt ärende	2	2	1	1	6	1	0	0
Remisser	2	1	2	2	0	0	0	0
Utlämnande av kyrklig handling	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 29 DK beslut om kyrkotillhörighet	0	3	2	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 29 KS beslut om kyrkotillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31 Behörighetsprövning – präst	0	0	2	1	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31 Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – präst	5	5	2	2	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31 Befogenhetsprövning – präst	1	1	4	0	0	0	0	0

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Överklagande enligt KO 32 Behörighetsprövning – diakon	0	1	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Befogenhetsprövning – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 34 Behörighetsprövning till tjänst som kyrkoherde/komminister	0	6	4	8	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 DK beslut om församlings- tillhörighet	1	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 Kyrkostyrelsens beslut om församlingstillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 DK beslut om utlämnande av handling	1	1	0	1	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 Annat beslut om utlämnande av handling	4	0	1	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 56 Uppgifter i dataregister	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 57 Beslutsprövning – församling eller samfällighet	16	3	12	11	0	0	0	0
Beslutsprövning enligt KO 57 – stift, tillsättningsnämnd	3	18	5	1	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 57 Verkställighetsförbud	0	0	0	0	0	0	0	1
Beslut enligt KO 58:14 Verkställighetsförbud	0	1	1	0	0	1	0	0
Omprövning enligt KO 58:18	6	4	1	2	0	0	0	0
Avvisning	5	3	4	3	0	0	0	0
Summa	46	49	41	32	6	2	0	1

Av de 33 beslut som Överklagandenämnden fattat under 2015 har utgången i fem beslut innefattat att det hos nämnden klandrade beslutet undanröjts, upphävts eller helt eller delvis ändrats eller att det beslutats att ärendet ska prövas på nytt. För de 41 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattade 2014 var motsvarande siffra åtta. Därutöver har under 2015 sju ärenden skrivits av.

3.3 Prognos om ärendeutvecklingen

Av redovisningen i avsnitt 3.1 framgår att antalet ärenden som underställts Överklagandenämndens prövning under 2015 varit ungefär detsamma som under 2014. Någon större förändring av antalet ärenden under kommande år förväntas inte.

4 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Överklagandenämnden har under året haft ett antal beslutsprövningsärenden där frågan om barnkonsekvensanalys varit aktuell. De barnkonsekvensanalyser som nämnden har tagit del av skiljer sig, ibland avsevärt, i fråga om omfattning och kvalitet. Det synes råda en osäkerhet om vad som krävs för att en barnkonsekvensanalys i kyrkoordningens mening ska anses vara upprättad. Nämnden har i ett par beslut under året påtalat att kyrkoordningen saknar närmare bestämmelser om hur en barnkonsekvensanalys ska genomföras eller om vad den ska innehålla och har konstaterat att det finns en inom Svenska kyrkan utarbetad ”Handbok för barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan” vilken beskriver en metod för analysen och kan tjäna som stöd vid analysarbetet. Handbokens innehåll är inte bindande. Det bör övervägas att införa klagörande bestämmelser i kyrkoordningen eller i vart fall bindande riktlinjer, vilka kan bygga på handbokens innehåll.

Nämnden ser i övrigt, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Stockholm den 13 juni 2016

Johan Munck
Ordförande

Maria Wetterstrand Hagström
Sekreterare